

VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS

ATASKAITA

TVIRTINU

Mokslo prorektorius

_____ Raimundas Kirvaitis

20__m._____d.

Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija

Temos pavadinimas: Dubingių miestelio teritorijos bendrasis planas
Sprendinių poveikio vertinimo ataskaita.

Statybos inžinerija: 02T

2009m. spalio 06 d. Sutartis Nr. A14-209/3367-AP

Mokslo direktorius

Valentinas Skaržauskas

Instituto direktorė

prof. dr. Marija Burinskienė

(vardas, pavardė, parašas)

Temos vadovas

prof. dr. Marija Burinskienė

(vardas, pavardė, parašas)

PROJEKTĄ IŠ DALIES FINANSUOJA
EUROPOS SOCIALINIS
FONDAS

PROJEKTĄ ĮGYVENDINA
MOLĖTŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJA

PROJEKTĄ RENGIA
VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS
TERITORIJŲ PLANAVIMO MOKSLO INSTITUTAS

Projektas VP1-4.2-VRM-04-R-91-007

Molėtų rajono Dubingių miestelio teritorijos bendrasis planas

III etapas. Sprendinių rengimo stadija

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija

Rengėjas: Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Teritorijų planavimo mokslo institutas

Projekto vadovė: prof. dr. Marija Burinskienė (Atest. Nr. 2494)

2010 m.

T U R I N Y S

DUBINGIŲ MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS	2
1. STATUS QUO SITUACIJOS VERTINIMAS	2
2. POVEIKIS TERITORIJOS VYSTYMO DARNAI IR (AR) PLANUOJAMAI VEIKLOS SRIČIAI	3
3. POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI	6
4. POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI	8
5. POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI.....	10
6. PRIEMONĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENAI (MONITORINGUI) ATLIKTI	15
7. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO LENTELE	15

DUBINGIŲ MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Dubingių miestelio bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimas atliktas vadovaujantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu (Žin., 2004, Nr. 113-4228).

1. STATUS QUO SITUACIJOS VERTINIMAS

Pagrindinės miestelio urbanistinės problemos – dideli neužstatytų teritorijų plotai ir padrika planinė struktūra. Šie trūkumai nulėmė tai, kad miestelyje neprasmingai ilgi gyventojų būtinieji kasdieniai ryšiai, nesuformuota šiuolaikiniam miestui būdinga kompaktinė (taupanti resursus) struktūra, neracionaliai panaudota miestelio teritorija, palaiapsniui padrikai skverbtasi į naujas gamtines teritorijas ir pan. Neįgyvendinus bendrojo plano sprendinių, šios problemos išliks, be to, prognozuojamas (nors ir nedidelis) teigiamas gyventojų skaičiaus augimas, todėl minėtieji trūkumai turėtų atitinkamai ryškėti.

Neužstatyti plotai mieste neleidžia sukurti vieningo urbanizuotos vietovės išpūdzio, nėra suformuotos gatvių išklotinės, silpnas kompozicinis dalių ryšys, todėl miestelis suvokiamas fragmentiškai ir suskaldytai. Tokia neišbaigta kompozicija nepatraukli nei gyventojams, nei turistams, nei investuotojams. Neįgyvendinus plano, liks urbanistinės struktūros neišbaigtumas, kuris laikui bėgant tik stiprės, be to daugėjant gyventojų arba kintant jų poreikiams neigiamai paveiktos teritorijos plotai didės.

Padrika planinė struktūra nulemia dar vieną ateičiai paliekama problemą – komplikuoatą inžinerinių tinklų tiesimą. Ypač blogai tai, kad šiuo metu Dubingiuose nėra centralizuotų nuotekų tinklų, todėl nuolatos teršiamos aplinkinės – Asvejos ežero, Asvejos regioninio parko ir „Natura 2000“ – teritorijos. Neįgyvendinus plano, miestelio aprūpinimo centralizuotais nuotekų tinklais klausimas nebus išspręstas, todėl toliau bus didinama vertingos ir saugotinos gamtinės aplinkos tarša. Atskirai reikėtų paminėti, kad miestelio administracinės ribos nesutampa su faktiškai miestelio funkcijas atliekančiomis zonomis, todėl teritorijų, esančių už dabartinių miestelio ribų, aprūpinimas inžineriniais tinklais būtų komplikuoatas net jei miestelio viduje būtų nuspręsta pakloti tinklus.

Dalis Dubingių teritorijos patenka į Dubingių urbanistinio draustinio zoną ir yra saugoma, tačiau lieka spręstina aplinkinių teritorijų tvarkyba, jų vizualinis saugojimas nuo aktyvių naujadarų, masyvių statinių ir nebūdingų medžiagų ar formų naudojimo. Neįgyvendinus

plano, urbanistinio draustinio priegų tvarkybos klausimas liks neišspręstas ir paliktas savaiminei reguliacijai.

Šiuo metu Dubingiuose daugelyje teritorijų vykdoma faktinė veikla neatitinka pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, neįgyvendinus plano, teisinio suregulavimo klausimas liks neišspręstas.

Aktuali problema yra nekompleksinis teritorijų planavimo aspektas. Šiuo metu naujos statybos vykdomos pagal individualiai išduodamas projektavimo sąlygas. Sąlygos išduodamos neturint bendros miestelio plėtros vizijos, kartais neįtraukiant ir neatsižvelgiant į svarbius urbanistinius, gamtinius ar socialinius aspektus. Tokia situacija logiška pasekmė to, kad iki šiol nėra patvirtinto jokio kompleksinio Dubingių miestelio teritorijos valdymo dokumento.

2. POVEIKIS TERITORIJOS VYSTYMO DARNAI IR (AR) PLANUOJAMAI VEIKLOS SRIČIAI

Įgyvendinus bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinius, labiausiai tikėtini pokyčiai vienu momentu keliose srityse. Tai vienas iš paruoštų bendrojo plano sprendinių tikslų, t. y. kompleksinis ir efektyvus problemų sprendimas. Urbanistinių dalies sprendinių galimybių ribose vienas iš svarbiausių laukiamų rezultatų yra padrikos miestelio sklaidos sustabdymas ir vidinis teritorijų suregulavimas. Bendrojo plano rengimo metu pastebėta, kad miestelyje yra daug laisvų plotų, todėl, remiantis darnios plėtros principais, buvo formuota kompaktiška naujoji struktūra.

Pagrindinis planuojamos teritorijos plėtros valdymo įrankis – miestelio funkcinis zonavimas: miestelyje atskirtos intensyviai gyvenamos teritorijos nuo ekstensyviai gyvenamų teritorijų, šioms teritorijoms nustatytos skirtingos žemės naudojimo paskirtys. Siekiant kompleksinio ir efektyvaus priemonių veikimo, ekstensyviai gyvenamose teritorijose nenumatytas ir centralizuotų inžinerinių tinklų tiesimas. Tokiu būdu siekiama statybas koncentruoti (intensyviai gyvenamose teritorijose), taupant vertingą gamtinę aplinką ir laisvas miestelio teritorijas.

Trumpalaikio poveikio tikimybė maža, nes teritorijų planavimas – etapis ir tęstinis procesas, nepaisant to, jei atsirastų ir trumpalaikis poveikis, tikėtina, jog jis bus teigiamas. Labiausiai tikėtina, kad trumpalaikį teigiamą poveikį gali sukelti pati informacija apie tai, kad bendrasis planas jau yra patvirtintas. Bendru atveju tikimasi teigiamo ilgalaikio efekto.

Tikimasi, kad tiek tiesioginis, tiek netiesioginis sprendinių poveikis bus teigiamas, nes, patvirtinus bendrąjį planą, miestelio teritorijų tvarkymas bus vykdomas kryptingai ir pagal žinomą (viešintą) programą.

Tikimasi, kad teigiamas poveikis ilginiui turėtų būti jaučiamas visose srityse (plano sprendiniai rengti kompleksiskai). Labiausiai tikimasi pagerinti (sustiprinti) miestelio vidaus struktūrą ir miestelio ryšį su aplinkinėmis teritorijomis, tuo pačiu siekiama pritraukti investicijų ir sustiprinti rekreacinį miestelio potencialą.

Igyvendinus Dubingių miestelio teritorijos Bendrojo plano sprendinius, Dubingių miestelio plėtra bus vystoma koordinuotai, siekiant kompromiso tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų. Bus išskirtos teritorijos gyvenamųjų namų statybai, plėtojama, į naujai formuojamas gyvenamąsias zonas, susisiekimo infrastruktūra. Gyvenamosios statybos plėtra numatoma šiaurine, rytine ir vakarine kryptimi toliau į pietryčius nuo dabartinių miesto ribų. Bus skiriamas atitinkamas dėmesys viešosioms, rekreacinėms erdvėms įrengti, vietinių gyventojų ir turistų poilsio reikmėms bus išnaudojama Asvejos ežero pakrantė.

Nekontroliuojamos plėtos toleravimas darytų didžiausią neigiamą poveikį miestelio aplinkai, taip pat biologinei įvairovei, visuomenei ir jos sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui, kraštovaizdžiui ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai, kadangi tik optimizavus urbanizuojamų ir neurbanizuojamų teritorijų santykį galima sutelkti pastangas turimų vertybių išsaugojimui ir puoselėjimui.

Neįgyvendinus bendrojo plano sprendinių liktų nekoordinuojami ir nevaldomi išorės veiksnių procesai, lemiantys teisinės aplinkos nestabilumą, nesibaigiančia žemės reforma, gyvenimo kokybės skirtumus ir tuo pačiu socialinių, ekonominių bei aplinkos apsaugos požiūriu neefektyvios teritorinės dispersinės rajono plėtos tęstinumą. Tai prieštarautų pagrindiniam bendrojo plano tikslui – gerinti gyvenimo kokybę.

Prognozuojama, kad Dubingių miestelio bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių įgyvendinimas pasižymės ilgalaikiu teigiamu poveikiu kultūros vertybių apsaugai ir sudarys palankias sąlygas darniai plėtoti teritorinį kompleksą, sudaromą Dubingių piliavietės, vadinamos Pilies kalnu, ir Dubingių miestelio istorinės dalies. Įgyvendinant bendrąjį planą bus sudarytos prielaidos pasiekti Asvejos regioninio parko apsaugos tikslus išskirtinį dėmesį skiriant Dubingių piliavietės tvarkybai, užtikrinti Piliavietės ir miestelio istorinės dalies vertingųjų savybių išsaugojimą augant turizmui ir didėjant lankytojų srautams, plėtojant statybas miestelio teritorijoje ir jo prieigose. Bendrojo plano sprendiniai padės įgyvendinti strateginį Lietuvos teritorijų planavimo tikslą - įgyvendinti integruotą saugojimo politiką, kuri architektūros paveldo apsaugą apibrėžia kaip esminį planavimo tikslą, skatina architektūros paveldo restauravimo ir priežiūros programas.

Kadangi į planuojamas miestelio teritorijos ribas geoekologinės takoskyros ruožas patenka tiesiogiai, tokiu būdu yra formuojamas natūralus gamtinis barjeras intensyviai miestelio plėtrai. To pasekoje priimtas sprendinys palaikyti ir stiprinti esamą kraštovaizdžio pobūdį ir

natūralumą. Poveikis teritorijos vystymo darnai būtų ilgalaikis: palaikomas balansas tarp urbanizuotų teritorijų ir gamtinės aplinkos, kuris užtikrins teritorijos kompleksinės raidos darną. Statieji šlaitai bei geoekologinės takoskyros ruožas sudaro pagrindą miestelio žaliųjų plotų ir atskirųjų želdynų sistemos vystymui. Žaliųjų jungčių suformavimas ilgalaikėje perspektyvoje padidins miestelio teritorijos naudojimo integralumą, bei darną, didinant bendrąjį urbanistinio naudojimo intensyvumą. Apsauginių želdinių juosta garantuos vizualinę apsaugą Dubingių miestelio istorinei daliai.

Dubingių miestelio bendrajame plane nustatyta ši, kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipą išreiškianti, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis (planuojamose miestelio ribose): palaikyti ir stiprinti esamą kraštovaizdžio pobūdį ir natūralumą. Sprendinių įgyvendinimas padės saugoti ir stiprinti vieno iš darnaus vystimosi komponentų (gamtinės aplinkos) būklę miestelyje: gamtinio kraštovaizdžio potencialą (tame tarpe rekreacinį), palaikyti ekologinę pusiausvyrą, sąlygos bioįvairovės išsaugojimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Nacionalinė darnaus vystymo strategija numatė pagrindines kryptis tolesniam Lietuvos transporto sektoriaus vystimuisi. Automobilių transporto, turizmo neigiamo poveikio aplinkai mažinimas istoriniuose miesteliuose yra Lietuvos miestų darnaus vystimosi prioritetas. Dubingių miestelio aplinkai draugiška susisiekimo sistema yra susijusi su planavimo etapais. Dubingių miestelio teritorijos vystymas nagrinėjamas sisteminiu požiūriu, atsižvelgiant į galimas perspektyvas ir eliminuojant faktorius trukdančius miestelio vystimuisi.

Dubingių miestelio Bendrojo plano susisiekimo dalyje numatyti sprendiniai:

- 1) tenkins vietinių gyventojų susisiekimo poreikius;
- 2) turės teigiamą įtaką darniai miestelio plėtrai;
- 3) sudarys sąlygas gyventojams atlikti savo keliones viešuoju transportu, dviračiais ir pėsčiomis;
- 4) mažins susisiekimo sistemos keliamas neigiamas pasekmes.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Dubingių miestelio erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, iš anksto rezervuoti teritorijas infrastruktūrai plėtoti, įgyvendinti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginių planų nuostatas.

Bendrojo plano vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas Dubingių miestelyje sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystimui.

3. POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI

Dubingių miestelio užimama teritorija per maža, kad būtų įmanomi dideli ekonominiai skirtumai tarp atskirų dalių, tačiau rengiant bendrojo plano sprendinius, miestelis vertintas kompleksiskai, todėl tikėtina tolygi ekonominė plėtra miestelio ribose, didžiausią dėmesį skiriant teritorijoms prie pagrindinių gatvių.

Bendrojo plano sprendiniai parengti atsižvelgiant į 2009-06-06 LRV nutarimą dėl Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo, miestelyje numatant gyvenamojo prioriteto zoną. Tuo tikslu didžiausios teritorijos skirtos miestams būdingoms mišrių funkcinių paskirčių teritorijoms, t. y. gyvenamosioms, komercinėms ir visuomeninėms. Šios zonos sutelktos ir suformuotas miesto branduolys, už šios zonos likusių miestelio teritorijų numatyta laikinai intensyviai neurbanizuoti. Likusiose teritorijose galima ir žemės ūkio veikla.

Miestelio teritorijoje vertingi gamtiniai išteklių yra reljefas, gamtinės panoramos, Asvejos ežeras, miškai. Sprendiniais numatytas racionalus ir tausojantis gamtinių išteklių naudojimas, numatomas ilgalaikis teigiamas poveikis.

Dubingių miestelio plano sprendinių įgyvendinimui pareikalaus didelių investicijų, kurių dalis turės būti dengiama iš Savivaldybės biudžeto. Tačiau infrastruktūros projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę dalį reikalingų lėšų gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Sprendinių įgyvendinimas skatins miesto plėtrą ir didins jų struktūrinę reikšmę rajono ir šalies ekonominėje ir socialinėje sferose.

Bendrojo plano sprendinių, numatančių ekonominės srities plėtrą ir vystimąsi, pasekmės:

- Savivaldybės organizuojamos programos bus skirtos skatinti smulkų ir vidutinį verslą, didinti gyventojų verslumą, suteikiant jiems pradinių žinių apie verslo kūrimą.
- Ekonomikos vystymas didins Dubingių miestelio gyventojų pajamas, ir sudarys sąlygas pagal šį rodiklį mažinti atotrūkį nuo šalies vidurkio.
- Miestelyje esančios turizmo infrastruktūros sutvarkymas, taip pat rinkodaros priemonių vykdymas, informacijos prieinamumo didinimas, gerins Dubingių miestelio įvaizdį, didins turizmo sektoriaus indėlį į vietos ekonomiką bei sudarys sąlygas vystyti aptarnavimo sektoriui (maitinimo, apgyvendinimo paslaugoms, dviračių, valčių ar baidarių nuomos punktams ir pan.).
- Miestelio viešųjų erdvių, poilsio zonų, lankytojams patrauklių objektų tvarkymas ne tik gerins estetinį miesto vaizdą, bet ir sudarys sąlygas plėtoti įvairioms įvairias turizmo veiklomas.

Siekiant stiprinti Dubingių miestelio teritorijos ekokompensacines funkcijas, pagrindinis

sprendinys - siekti nustatyto potencialaus geologinės aplinkos taršos židinio esamos taršos sumažinimo ir visiško likvidavimo. Tiekiamas prioritetas šioje teritorijoje ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, propaguojant ekologinę žemdirbystę. Sprendinys turės teigiamą ilgalaikį poveikį racionaliam ir subalansuotam miestelio ekologiniam ūkiniam vystymui, padės teritoriškai reguliuoti šiuolaikinių tausojančios ekonomikos technologijų įgyvendinimą, ūkio sistemos ekologizavimui skirtų investicijų paskirstymą.

Sprendinio realizavimas gali turėti trumpalaikį neigiamą efektą dėl urbanistinės plėtros apribojimų.

Sprendinys plėsti rekreacinio potencialo teritorijas ir organizuoti pažintinį turizmą, sukuriant tinkamą infrastruktūrą ir paskirstant lankytojų srautus, turėtų ilgalaikį teigiamą poveikį gerinant investicinės aplinkos patrauklumą, gali suteikti naują impulsą ekonominės aplinkos aktyvinimui. Investicinės aplinkos patrauklumas gali mažėti dėl urbanistinės plėtros apribojimų.

Lėšos Dubingių miestelio bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių įgyvendinimui gali būti dengiamos iš valstybės, Molėtų rajono savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei tarptautinių lėšų, skirtų kultūros ir gamtos paveldo apsaugai bei turizmo plėtotei. Dubingių miestelio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas padėtų veiksmingiau naudoti kultūros paveldo objektus kaip esminius nacionalinės ir regioninės reikšmės turizmo išteklius.

Bendrojo plano įgyvendinimas prisidėtų prie verslo, susieto su turizmu, plėtotės, padėtų pritraukti investicijas kultūros paveldo objektams išsaugoti. Bendrojo plano sprendiniai sudaro prielaidas finansinius išteklius ir pastangas Dubingių miestelio istorinės dalies su piliaviete pritaikymui kultūriniam ir pažintiniam turizmui, o miestelio teritoriją, esančią už saugomos istorinės dalies ribų, plėtoti kaip pagalbinę turizmo ir rekreacijos zoną. Intensyviau būtų naudojamas Dubingių komplekso kultūrinis pažintinis potencialas išvengiant grėsmės jų vertingosioms savybėms.

Reikalingi kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentai (arba specialieji apsaugos planai), specialieji teritorijų planavimo dokumentai, strateginiai planai, tikslinės programos ir tvarkomieji paveldosaugos darbų projektai, turi atitikti Dubingių miestelio bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinius. Būtina skirti skiriant pakankamai lėšų kultūros paveldo apsaugos reikalavimams įgyvendinti ir kultūros paveldo objektų ekonominei reikšmei stiprinti miestelyje ir regione stiprinti.

Dubingių miestelio gatvių tinklo charakteristikų bei parametrų gerinimas ir rekonstrukcija turės trumpalaikės neigiamos įtakos žemės naudojimui, nes platinant gatvių važiuojamąsias dalis, rekonstruojant Asvejos ežero tiltą ir pagrindinę sankryžą, tiesiant dviračių ir pėsčiųjų takus, įrengiant automobilių stovėjimo aikšteles reikės išpirkti aplinkines žemes iš

dabartinių savininkų pagal Lietuvos įstatymais numatytas procedūras. Patobulinius Dubingių susisiekimo sistemos parametrus ir įgyvendinus kitus sprendinius pagerės miesto makroekonominiai rodikliai, investicijų ir verslo galimybės.

Numatoma, kad susisiekimo sistemos sprendinių įgyvendinimas Dubingių miestelio ekonominiams aspektams turės teigiamos ilgalaikės įtakos.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Dubingių miestelio ūkio raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka verslo subjektams, augs gyventojų gyvenimo lygis.

Sprendinių vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros srityje įgyvendinimas leis užtikrinti efektyvesnį vandens išteklių naudojimą.

Sprendinių įgyvendinimui reikės daug finansinių lėšų. Reikalingų lėšų turės būti padengta iš Molėtų rajono savivaldybės biudžeto, tačiau projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Be to, inžinerinės infrastruktūros plėtra yra būtina, siekiant užtikrinti darnų teritorijų vystimąsi.

Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi. Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Dubingių miestelio ekonominei aplinkai.

4. POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniais kuriama mišri miesto struktūra, kuri turėtų kurti gyvybingą aplinką, mažinti socialinius skirtumus. Svarbiausi laukiami teigiami pokyčiai:

- Sustiprėtų miesto įvaizdis ir gyvenamosios vietos patrauklumas.
- Išryškinamas gyvenamosios vietos tapatumas.
- Sumažinus neužstatytų teritorijų plotus, pagerėtų (sutrumpėtų) miestelio vidiniai ryšiai, suintensyvėtų socialinis tarpusavio bendravimas.
- Numatytos tinkamos vietos rekreacijai ir patekimas prie poilsinių objektų.

Kuriama struktūra orientuota į vietos gyventojus, tikimasi teigiamo ilgalaikio poveikio socialinei būklei.

Kuriama teigiama socialinė aplinka didžia dalimi nulems Dubingių miestelio gyventojų gyvenimo kokybę, kuri yra esminė pritraukiant ir išlaikant rajono žmones mažuose miesteliuose.

Užtikrinus pagrindinius gyventojų poreikius (švietimo, ugdymo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės rūpybos, verslumo skatinimo), sumažės socialiai atskirtų žmonių skaičius, mažės nedarbas, didės gyventojų verslumas, formuosis teigiama visuomeninė aplinka.

Bendrojo plano sprendinių poveikis socialinei aplinkai:

- Mokyklos modernizavimas-renovacija sudarys sąlygas gerinti mokymosi bei darbo sąlygas, užtikrins aukštą švietimo paslaugų kokybę.
- Neformalaus vaikų ugdymo veiklos skatins asmenybės tobulėjimą bei padės vaikams įgyti reikiamas kompetencijas, didins jų užimtumą ne pamokų metu.
- Asmens sveikatos priežiūros įstaigos išlaikymas Dubingių miestelyje, įrengtos atnaujinimas teigiamai įtakos visuomenės sveikatą.
- Pagerės gyventojų kultūros, meno veiklos galimybės, modernizuota infrastruktūra užtikrins organizuojamų renginių kokybę.

Įgyvendinant Dubingių miestelio bendrąjį planą bus sudarytos palankesnės prielaidos ugdyti išsilavinusią ir gyvybingą vietos bendruomenę.

Tinkama Dubingių miestelio kultūros paveldo objektų tvarkyba ir intensyvesnis naudojimas visuomenės reikmėms padės tvirtinti kultūrinio tapatumo, pasididžiavimo savo gyvenamąja aplinka nuostatas. Saugant ir ryškinant miestelio istorinei daliai būdingus erdvių struktūros ir architektūros bruožus – tradicinius vienaukščius medinius pastatus, linijinio plano nedidelio tankio užstatymo charakterį, kultūros paveldo objektų: Piliavietės, buvusios smuklės, buvusios mokyklos, Šv. Jurgio Kankinio bažnyčios šventoriaus statinių komplekso, aplinkos autentiškumą, būtų sudarytos palankesnės sąlygos saugoti ir plėtoti vietos kultūros tradicijas.

Tvarkant nekilnojamąjį kultūros paveldą, pritaikant jį kultūriniam turizmui plėtosis tradiciniai verslai ir amatai, visų pirma - susieti su turistų ir lankytojų aptarnavimui bei statinių restauravimu. Bus sudarytos palankesnės sąlygos kurti naujas darbo vietas, kelti vietos darbuotojų profesinę kvalifikaciją.

Dubingių miestelyje vykdant efektyvią oro kokybės kontrolę, kaupiant duomenų bazę apie oro užterštumo mastus, tai duotų teigiamus rezultatus mažinant neigiamą antropogeninį poveikį aplinkai, o tuo pačiu vietiniams gyventojams, sumažinus neigiamą antropogeninę veiklą būtų užtikrinama ir sveikesnis bei švaresnis aplinkos oras.

Siekiant vietinės taršos sumažinimo planuojama sukurti centralizuotą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą bei diegti nutekamųjų vandenų valymo technologijas. Sprendinių realizavimas turės tiesioginę ilgalaikę įtaką bendrajam gyvenamosios, rekreacinės ir darbo aplinkos sveikatingumo didinimui, bendro miestelio įvaizdžio gerinimui.

Sprendinio plėtojant pažintinį turizmą įgyvendinimas sąlygos naujų darbo vietų sukūrimą, kai kuriose zonose gali turėti tam tikrą teigiamą ilgalaikę įtaką rekreacinės, tame tarpe kultūrinės veiklos plėtojimui.

Dubingių miestelio Bendrojo plano susisiekimo dalies sprendinių įgyvendinimas turės reikšmingos teigiamos įtakos socialiniams, ekonominiams rodikliams – tobulinant ir rekonstruojant gatvių tinklą, padidėjus viešojo transporto reisams į Molėtus, Giedraičius, Vilnių, bus didesnis gyventojų judrumas, sumažės eismo įvykiai, pagerės vietinių gyventojų sveikatos būklė ir gyvenimo trukmė. Socialiniu požiūriu visos priemonės turės teigiamos ilgalaikės įtakos miestelio gyventojų užimtumui ir darbo rinkai, darbo kokybei, įvairesnėms gyventojų kelionėms, jų sveikatai ir saugumui. Dubingių miestelio susisiekimo sistemos infrastruktūros gerinimas įtakos miestelio gyvybingumą, sudarys svarbiausių poreikių ir paslaugų geresnį prieinamumą vietiniams gyventojams ir atvykstantiems turistams.

Dubingių miestelio bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys palankias sąlygas gyventojų gyvenimo kokybės gerėjimui. Didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, šildymo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Dubingių miestelyje socialinei aplinkai.

Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi ir netiesioginis neigiamas gamtinės aplinkos poveikis gyventojams (pvz., dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.).

5. POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniai planuojamos teritorijos oro kokybei įtakos neturės.

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniais kuriama kompaktiška ir mišri miestelio struktūra. Šiuo metu Dubingiuose nėra nuotekų surinkimo tinklų, todėl yra teršiami gruntiniai vandenys. Sprendžiant šią opią problemą, miestelio teritorija sudalinta į funkcinės zonas, intensyviai gyvenamoje funkcinėje zonoje suprojektuotos centralizuotų tinklų trasos, o statyba už minėtos funkcinės zonos ribojama. Laukiamas ilgalaikis teigiamas poveikis.

Bendrojo plano sprendiniai parengti atsižvelgiant į 2009-06-06 LRV nutarimą dėl Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo, miestelyje numatant gyvenamojo prioriteto zoną. Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniai planuojamos teritorijos dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms esminės įtakos neturės.

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniais stengtasi sustiprinti miestelio rekreacinį potencialą, atkreipiant dėmesį į ypatingą miestelio gamtinę aplinką. Siekiant pritaikyti rekreacinę aplinką turizmo reikmėms ir tuo pačiu apsaugoti gamtą nuo nepageidaujamo poveikio, numatytos rekreacinio potencialo teritorijos. Tikimasi koncentruoti ir valdyti turistų srautus, o gyventojams pasiūlyti jų poreikius atitinkančias rekreacines teritorijas. Tikimasi ilgalaikio teigiamo poveikio.

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinių pagrindinis privalumas, susijęs su kraštovaizdžio estetinė kokybe, yra miestelio kompaktinimas ir mažinimas skverbimasis į aplinkines gamtines teritorijas. Tokiu būdu pasiekama dvejopa nauda, pirma, formuojamas kokybiškas urbanistinis vaizdas, perspektyvos, antra, naujos statybos leidžiamos ten, kur nebus pakenkta kraštovaizdžio estetinei kokybei.

Dubingių miestelio Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžio formavimo srityje:

- Darniai vykstanti Dubingių plėtra, kryptingai formuojama miestelio plėtra, gerins miestelio estetinį vaizdą, tvarkoma turizmo infrastruktūra teigiamai paveiks kraštovaizdį.
- Sutvarkyta Asvejos ežero pakrantė, įrengtos atokvėpio vietos (su paplūdimiu, valčių nuleidimo įranga), įrengti pėsčiųjų pažintiniai takai, dviračių takai, tvarkomi lankytini objektai gerins gyventojų laisvalaikio praleidimo galimybes bei miestelio kraštovaizdį.
- Viešosios infrastruktūros objektų (mokyklos, bibliotekos, bendruomenės centro) renovavimas, pastatų energetinio efektyvumo didinimas, mažins aplinkos ir oro taršą.
- Estetinę miestelio aplinką pagerins ir daugiabučių gyvenamųjų namų renovavimas, gatvių, apšvietimo sutvarkymas.
- Tiesiami dviračių takai skatins gyventojus daugiau naudotis ekologiškais transporto priemonėmis, komunalinių paslaugų ūkio plėtra skatins gyventojus rūšiuoti atliekas, didesnę dėmesį skirti aplinkosaugos klausimams.

Galimos pasekmės gamtiniam karkasui

Dubingių miestelio teritorija priskirta geologinės takoskyros ruožui. Tokiu būdu formuojamas natūralus gamtinis barjeras intensyviai miestelio plėtrai. Laikantis Dubingių miestelio bendrajame plane nustatytos, kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipą

išreiškiančios, gamtinio karkaso tvarkymo krypties (planuojamose miestelio ribose), būtų palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas. Palaikant, formuojant ir gausinant gamtinio karkaso elementų esamą kokybę miestelio teritorijoje būtų užtikrinamas gamtinės aplinkos stabilumas, o taip pat garantuota geresnė gyvenamoji aplinka.

Galimos pasekmės vandens kokybei ir ištekliams

Kadangi Dubingių miestelis neturi centralizuotos nuotekų sistemos bei valymo įrenginių, galimas grunto bei paviršinio vandens užterštumas nuotekomis. Sukūrus centralizuotą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą bei įrengus vandenų valymo technologijas, būtų sumažinta vietinė tarša.

Sugriautos galvijų fermos, inventorizuotos kaip potencialaus geologinės aplinkos taršos židinio, visiškas likvidavimas užtikrintų žemės paviršiuje ar gilesniuose sluoksniuose esančių teršiančių medžiagų sankaujų migraciją į dirvožemį, gruntą ar požeminį vandenį. Prioritetą teikiant šioje teritorijoje įvesti ekologinės paskirties želdynus ir darniai tvarkant, būtų propaguojama ekologinė žemdirbystė.

Galimos pasekmės oro kokybei

Dubingių miestelio teritorijoje aplinkos oro kokybei didžiausią įtaką daro transportas, namų ūkis. Sezoninis taršos šaltinis – žolės ir šiukšlių deginimas. Vykdoma efektyvi oro kokybės kontrolė: kaupiama duomenų bazė apie oro užterštumo mastus, taikant savalaikius problemų sprendimus duotų teigiamų rezultatų ir taip sumažintų neigiamą antropogeninį poveikį aplinkai. O tuo pačiu būtų užtikrinama ir sveikesnės bei švaresnės aplinkos oras.

Galimos pasekmės kraštovaizdžiui, gamtos vertybėms ir biologinei įvairovei

Bendrojo plano sprendiniais didinant želdynų kiekį Dubingių miestelyje bus sustiprintos ekologinės kompensacinės gamtinės struktūros galios. Planuojama pirmenybę teikti kiek įmanoma natūralesnei žolinei augmenijai ar medynams. Stačių šlaitų apsauga bus užtikrinta juos apželdinant. Taip pat bus formuojamos žaliosios jungtys vietinio lygmens gamtinio karkaso struktūroje. Dubingių miestelio istorinės dalies vizualinę apsaugą užtikrins projektuojama apsauginių želdinių juosta.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas įrengiant rekreacinę infrastruktūrą Dubingių miestelio teritorijoje yra viena svarbiausių priemonių lankytojų srautams sureguliuoti, nukreipiant juos į vietas, skirtas lankymui bei poilsiui. Tokiu būdu kraštovaizdžiui, miškams ne tik nebus daroma žala arba ji bus minimali, bet ir bus užtikrinta tinkama poilsiui aplinka, skatinanti pažintinį turizmą.

Galimos pasekmės saugomoms teritorijoms

Dubingių miestelio teritorijose, priklausančiose „Natura 2000“ tinklui, skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

Sprendiniai tęs saugomų teritorijų paskirties keliamus tikslus – garantuos Dubingių miestelio gamtinių ir kultūros paveldo objektų apsaugą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą, gamtos išteklių atkūrimą, sudarys sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimas. Taip pat bus propaguojama gamtos paveldo ir kultūros paveldo vertybių apsauga.

Dubingių miestelio bendrasis planas turės teigiamos įtakos Dubingių teritorinio komplekso išsaugojimui, jo istorinio kultūrinio kraštovaizdžio vertei ir miestelio architektūrinei raiškai. Dubingių miestelio kultūros vertybių apsauga yra neatskiriama nuo gamtos paveldo apsaugos. Siekiant, kad būtų atkurti pažeisti gamtos objektai, bendrajame plane numatoma atkurti Dubingių piliavietės salą. Tvarkant Dubingių urbanistinį draustinį kaip konservacinio prioriteto zoną bei paveldo objektų vizualinės apsaugos požiūriu reglamentuojant statybą, miestelio teritorijoje gerės žaliųjų viešųjų erdvių būklė, bus formuojama kultūrinio turizmo ir rekreacijos požiūriu patrauklesnė gamtinė aplinka.

Bendrasis planas sudaro sąlygas įgyvendinti Asvejos regioninio parko apsaugos reglamentą, kuriame numatytos konkrečios gamtos ir kultūros paveldo apsaugos įgyvendinimo priemonės. Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo reikalavimų laikymasis rengiant teritorijos detaliuosius ir specialiuosius planus bei plėtros programas padės išsaugoti Dubingių piliavietės vizualinį dominavimą miestelio ir jo prieigų, esančių Piliavietės vizualinės apsaugos zonoje, perspektyviniuose vaizduose ir siluetuose. Bus įgyvendintos prielaidos išlaikyti šios zonos kraštovaizdžio natūralumą, vientisumą ir kitus estetinės vertės bruožus.

Dubingių miestelio susisiekimo sistemos tobulinimas yra glaudžiai susijęs su teritorijos gamtine aplinka. Gamtinių išteklių naudojimas Dubingių gatvių tinklui plėtoti ir transporto tarša neigiamai įtakoja pačio miestelio ir apylinkių gamtinę aplinką, sukelia neigiamą poveikį jautrioms teritorijoms ir menkina kraštovaizdžio būklę. Sprendiniuose numatyti gatvių tinklo plėtrai einančiai per jautrias miestelio teritorijas, svarbu, kad būtų išlaikytos numatytos apsauginės zonos. Tinkamai suprojektavus gatvių tinklo, transporto infrastruktūros plėtrą ir atliekant ekonominius skaičiavimus bei pagrindimus, galima visa tai įgyvendinti ir nepažeisti gamtinės aplinkos ir išsaugoti esamą kraštovaizdį. Dviračių takų tiesimas Dubingiuose sumažins priklausomybę nuo naftos, sumažins oro taršą ir keliamą transportinį triukšmą. Numatytas

plėsti mieste asfaltuotų gatvių tinklas, gerėjanti gatvių būklės kokybė, įrengiamos automobilių stovėjimo aikštelės, sumažins oro taršą ir triukšmą, saugos gamtą.

Siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių Dubingių miestelio aplinkai, reikalinga išduodant planavimo sąlygas susisiekimo sistemos objektų specialiųjų ir detaliųjų planų rengimui, privaloma laikytis Dubingių miestelio Bendrojo plano gamtos ir kultūros paveldo objektų apsaugos sprendinių, vykdyti gatvių tiesimo ir rekonstrukcijos techninę priežiūrą, nenukrypstant nuo suplanuotų ir poveikio aplinkai įvertintų sprendinių.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenių kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Sprendiniuose plėtojama atliekų tvarkymo infrastruktūra užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš irstančių atliekų išsiskiriančiomis medžiagomis, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei.

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Mažėjanti miestų oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandenių taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietu poveikį jiems.

Dirvožemio ištekliams bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.

Kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija ir naujų modernių įrenginių statyba, užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniams vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Kultūros paveldo objektams bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, nes bus sudarytos sąlygos objektus aprūpinti inžinerinėmis paslaugomis, objektai bus aptarnaujami atliekų šalinimo sistemos ir taip bus sutvarkyta objektų vizualinė aplinka ir taip šiuose objektuose bus palankiau plėtoti turizmą.

Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulketumas ir pan.).

Infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Kraštovaizdžio estetinei kokybei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

6. PRIEMONĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENAI (MONITORINGUI) ATLIKTI

Bendrojo plano sprendiniai rengti atsižvelgiant į realias monitoringo galimybes (ypač finansavimą), todėl ypatingos specialios priemonės nėra reikalingos. Svarbiausi stebėtini aspektai yra intensyviai urbanizuojamos teritorijos riba ir statybos teritorijose, kuriose nėra numatytų centralizuotų tinklų.

7. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO LENTELE

7.1 lentelė. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius Molėtų rajono savivaldybės administracija
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas Vilniaus Gedimino technikos universitetas Teritorijų planavimo mokslo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas Projektas VP1-4.2-VRM-04-R-91-007 Molėtų rajono Dubingių miestelio teritorijos bendrasis planas
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais <i>Bendrieji planai:</i> a) Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas; b) Utenos apskrities teritorijos bendrasis planas; c) Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas; <i>Specialieji planai:</i> a) Asvejos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas; b) Asvejos regioninio parko tvarkymo planas; c) Molėtų rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklo schemos specialusis planas;
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais a) Valstybės ilgalaikės raidos strategija; b) Nacionalinė darnaus vystimosi strategija; c) Utenos regiono plėtros planas 2006-2013; d) Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija; e) Valstybinę švietimo strategiją 2003 – 2012 m. f) Lietuvos nacionaline turizmo plėtros 2003-2006 m. programa;

	<p>g) Molėtų rajono strateginis plėtros planas 2004-2010 m.;</p> <p>h) Asvejos regioninio parko apsaugos reglamentas;</p> <p>i) LR Vyriausybės nutarimas, Dėl Dubingių piliavietės pritaikymo kultūriniam ir pažintiniam turizmui 2007-2009 metų programos;</p> <p>j) 2002-2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa ir asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro dangą 2005-2015 m.;</p>	
6.	<p>Status quo situacija</p> <p>Pagrindinės miestelio urbanistinės problemos – dideli neužstatytų teritorijų plotai ir padrika planinė struktūra. Neužstatyti plotai mieste neleidžia sukurti vieningo urbanizuotos vietovės išpūdžio, nėra suformuotos gatvių išklotinės, silpnas kompozicinis dalių ryšys, todėl miestelis suvokiamas fragmentiškai ir suskaldytai. Neįgyvendinus plano, liks urbanistinės struktūros neišbaigtumas, kuris laikui bėgant tik stiprės, be to daugėjant gyventojų arba kintant jų poreikiams neigiamai paveiktos teritorijos plotai didės.</p> <p>Padrika planinė struktūra nulemia dar vieną ateičiai paliekama problemą – komplikuoatą inžinerinių tinklų tiesimą. Ypač blogai tai, kad šiuo metu Dubingiuose nėra centralizuotų nuotekų tinklų, todėl nuolatos teršiamos aplinkinės – Asvejos ežero, Asvejos regioninio parko ir „Natura 2000“ – teritorijos. Neįgyvendinus plano, miestelio aprūpinimo centralizuotais nuotekų tinklais klausimas nebus išspręstas, todėl toliau bus didinama vertingos ir saugotinos gamtinės aplinkos tarša.</p> <p>Aktuali problema yra nekompleksinis teritorijų planavimo aspektas. Šiuo metu naujos statybos vykdomos pagal individualiai išduodamas projektavimo sąlygas. Sąlygos išduodamos neturint bendros miestelio plėtros vizijos, kartais neįtraukiant ir neatsižvelgiant į svarbius urbanistinius, gamtinius ar socialinius aspektus. Tokia situacija logiška pasekmė to, kad iki šiol nėra patvirtinto jokio kompleksinio Dubingių miestelio teritorijos valdymo dokumento.</p> <p>Galimas kultūros paveldo objektų bei kultūrine verte pasižyminčio, tačiau į kultūros vertybės statuso neturinčio, kultūrinio kraštovaizdžio vertingųjų savybių nykimas, fizinės būklės blogėjimas. Dubingių miestelio gatvių tinklas ir jo charakteristikos išlieka pastovios. Dėl Dubingių miestelyje didėjančio automobilizuotų turistų skaičiaus blogės susisiekimo kokybė, didės transporto srautai, o tai turės neigiamos įtakos teritorijos gyvenamajai aplinkai ir pareikalaus finansinių resursų gyvenimo kokybės gerinimui. Didės transporto srautų neigiamas poveikis aplinkai ir Dubingių gyventojams. Neįgyvendinant eismo saugumo priemonių didės eismo įvykių skaičius, ypač su pėsčiaisiais ir dviratininkais.</p>	
7.	<p>Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius</p> <p>Suformuoti miestelio teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepciją.</p> <p>Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas skatinant jo naudojimą visuomenės reikmėms, kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integravimas, kultūros paveldo objektų pritaikymas pažintiniam kultūriniam turizmui ir rekreacijai, Dubingių urbanistinio komplekso bei vietovės kraštovaizdžio vertingųjų savybių stiprinimas, Dubingių piliavietės kaip pagrindinės (konservacinio prioriteto zonos) ir Dubingių miestelio bei jo prieigų kaip pagalbinės (išsaugančio prioriteto zonos) teritorijų formavimas.</p> <p>Užtikrinti darnią miesto plėtrą, kuri suprantama kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudaranti galimybę pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų, skatinti rajono socialinę – ekonominę plėtrą, gyventojų užimtumo ir pajamų augimą, gerinti visuomenės sveikatą, o taip pat teikiamų švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų kokybę bei prieinamumą miesto gyventojams, pritaikyti turizmo infrastruktūrą lankytojų reikmėms.</p>	
URBANISTINĖ PLĖTRA		
8.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	
	Sprendinio poveikis:	
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Tikimasi ilgalaikio teigiamo poveikio
		Neigiamo poveikio teritorijos vystymo darnai ir urbanistinei daliai nenumatoma

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

	ekonominei aplinkai	Tikimasi ilgalaikio teigiamo poveikio	Neigiamo poveikio ekonominei aplinkai nenumatoma
	socialinei aplinkai	Tikimasi ilgalaikio teigiamo poveikio	Neigiamo poveikio socialinei aplinkai nenumatoma
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Tikimasi ilgalaikio teigiamo poveikio	Neigiamo poveikio gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui nenumatoma
9.	Siūlomos alternatyvos poveikis:	Alternatyvos nesiūlomos	
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai		
	ekonominei aplinkai		
	socialinei aplinkai		
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui		
SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA			
10.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio teritorijos vystymo darnai ir urbanistinei daliai nenumatoma
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio ekonominei aplinkai nenumatoma
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio socialinei aplinkai nenumatoma
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui nenumatoma
11.	Siūlomos alternatyvos poveikis (Status quo alternatyva – esamos padėties išlaikymas):		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	-	Teritorijos vystymas neatitiks darnios plėtros principų, neužtikrins gyventojų interesų.
	ekonominei aplinkai	-	Vykstantis spartus ekonominis nuosmukis tęsis mažiausiai keletą metų, tačiau siekiant ilgalaikių tikslų, būtina orientotis į turizmo plėtros plėtrą bei žmogiškuosius išteklius.
	socialinei aplinkai	-	Neskiriant pakankamai dėmesio viešosios infrastruktūros (mokyklos, bibliotekos, ambulatorijos) išlaikymui ir sutvarkymui, bei kvalifikuoto personalo pritraukimui, suprastės švietimo kokybė, medicininis aprūpinimas.

	gamtojei aplinkai ir kraštovaizdžiui	-	Nekoordinuotai vykdoma miestelio gyvenamųjų teritorijų plėtra, neigiamai įtakos Dubingių miestelio estetinį vaizdą, darys Dubingių kraštovaizdį. Naujai vystomose gyvenamosiose zonose nebus užtikrinta gyventojų poreikiams reikalinga inžinerinė infrastruktūra.
KULTŪROS PAVELDAS			
12.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	
	gamtojei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
GAMTINĖ APLINKA			
13.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	-
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	gamtojei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	-
SUSISIEKIMO SISTEMA			
14.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis gatvių asfaltavimo ir transporto infrastruktūros objektų statybos metu
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	gamtojei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis kraštovaizdžiui	Neigiamas trumpalaikis gamtojei aplinkai susisiekimo sistemos objektų apsaugos zonose
15.	Siūlomos alternatyvos poveikis (Status quo alternatyva – esamos padėties išlaikymas):		

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai		Nereguliuojamų statybų plėtra pareikalaus ir nekoncentruotos susisiekimo sistemos plėtros (ilgalaikis poveikis)
ekonominei aplinkai		Netolygi susisiekimo sistemos plėtra reikalaus didelių investicijų (ilgalaikis poveikis)
socialinei aplinkai		Pablogės susisiekimo sąlygos miestelio gyventojams (trumpalaikis poveikis)
gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui		Galimas neigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis netoliese esančioms jautrioms teritorijoms

INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

16.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis